

ÚCTA K MENU

451/2016

www.inky.sk

29. 5. 2016

meno a Meno – Boh vydaný ľuďom napospas – kedy je to nadarmo? – kedy je to rúhanie?

„Nevezmeš Meno Božie nadarmo!“ – tak znie druhý príkaz Desatora.

Aj dnes chápeme, že poznať meno niekoho nám dáva nad ním istú moc. Je rozdiel kričať na niekoho „Hej, ty tam, pod' sem...!“ – a volať na neho „Jozef Mrkvička, okamžite sa vráť!“ Staroveký človek to chápal ešte intenzívnejšie. Poznať meno niekoho znamenalo mať nad ním magickú moc. Poznať mená bohov znamenalo mať k nim prístup, môcť ich osloviť, dokonca zaklíňať... Meno bolo súčasne osudom človeka – v Starom zákone sme často svedkami toho, ako aj sám boh zmení meno nejakého človeka, aby tak naznačil jeho osud, či úlohu: Abram na Abrahám, Jakub na Izrael a pod. Inokedy sú mená vopred predpovedané – aj u samého Ježiša to tak bolo. Ale často aj ľudia menia mená iných ľudí na znak toho, že sú ich pánmi a vládnu tak nad osudmi týchto ľudí – tak bolo faraónom zmenené meno Jozefa, či babylonským kráľom zmenené mená Daniela a jeho druhov. Meno a osoba tak boli v podstate jedno. Preto napríklad vymazanie a odstránenie mena osoby z listín a stavieb – ako napríklad snaha odstrániť všetky výskyty mena egyptskej faraónky Hačepsut jej nástupcom – boli v podstate aktom zničenia danej osoby, jej vymazania z Vesmíru: keď zanikne (zabuden sa) meno, zanikne aj daná osoba.

Keď Boh ľuďom odhalil svoje Meno – JHWH, *Ten, ktorý Je* – bol to akt priazne a priateľstva. Ale súčasne Boh dal niečo zo seba do rúk ľuďom. So svojim menom im zveril do rúk aj svoju česť a slávu. Ľudia mohli toto Meno opatrovať v úcte a vyvýšiť ho pred celým svetom – ale mohli ho rovnako pošliapať a zneuctiť pred celým svetom.

Byť kresťanom znamená mať toto na pamäti. Tak, ako by sme nezneuctili Eucharistiu, nepošliaпали ju, či niečo podobné – uvedomme si, že aj Božie Meno – *Ježiš, Kristus, Boh, JHWH,...* – je do veľkej miery rovnaký prípad! Tiež je to „niečo z Boha“, čo máme v rukách (a v ústach) – a zneuctiť ho je v podstate rovnaké, ako zneuctiť Telo Pánovo v eucharistii. A tak, ako ctíme eucharistiu, je požiadavkou spravodlivosti ctiť a v úcte držať Meno Božie: Boh si to proste objektívne zaslúži! Láska k Bohu, ktorá je motívom a podstatou kresťanstva, potom túto požiadavku ešte znásobuje – nie je predsa možné zneuctovať Toho, koho milujeme!

Existujú dva spôsoby, ako sa bežne zneuctuje Božie Meno:

1) Brať Meno Boha nadarmo. To je práve ono „ježišmária“, „Božinku“, „preboha“, ale aj iné, tvrdšie zakliatia. Vyskytujú sa aj u kresťanov. Iste nie vo forme kliatia a nadávania. Ale často v zmysle bezmyšlienkovitého používania Božích mien a titulov. Alebo v ich umenšovaní – ako keď Pána Boha nazývame titulmi „pánbožko“, „pánbožtek“ a pod. Tieto slová svedčia o tom, že sami máme o Bohu vskutku hurvínkovskú predstavu – a navonok o ňom hovoríme spôsobom, ktorý Ho robí viac nejakým šašom, než tým, kým skutočne Je.

2) Existuje ale ešte horší spôsob rúhania sa Menu Boha. Naráža naň psychológ Scott Peck: „*Podnikateľ, ktorý chodí v nedeli do kostela, verí, že miluje Boha a Boží stvoření a bližního svého, a v pondělí mu nedělá problémy jednání jeho společnosti, která vypouští toxický odpad do nedaleké řeky*“ - který je „*křesťanem nedělního rána*“ - je vinen rouháním.“ Ale už dávno predtým to hovorí Pavol apoštol: „*Ty sa teda nazývaš Židom, spoliehaš sa na*

zákon, chváliš sa Bohom¹⁸ a poznáš Vôľu. Poučený zákonom vieš posúdiť, čo je lepšie.¹⁹ Myslíš si, že si vodcom slepých, svetlom tých, čo sú vo tme,²⁰ vychovávateľom nerozumných, učiteľom nedospelých, ktorý má v zákone stelesnenie poznania a pravdy.²¹ Ty teda poučáš iného, a sám sa neučíš?! Hlásáš, že sa nesmie kradnúť, a kradneš?!²² Hovoríš, že neslobodno cudzoložiť, a cudzoložíš?! Oškľivíš si modly, a vylupuješ chrámy?!²³ Chváliš sa zákonom, a prestupovaním zákona znevažuješ Boha?!²⁴ "Lebo pre vás sa pohanovia rúhajú Božiemu menu," ako je napísané“ (Rim 2,17-24 SSV).

Podobne ako nohavice s nápisom „LEVI'S“, alebo auto s nápisom „MERCEDES“ musia spĺňať nejaké kritériá a nemôžu si ich značku na seba hodiť hocikaké auto, alebo hocikaké nohavice, tak aj slovo „KREŠŤAN“ niččo vyjadruje: spojenie s Kristom. Ján Evanjelista preto hovorí: „*Kto hovorí: "Poznám ho," a nezachováva jeho prikázania je luhár a niet v ňom pravdy. Kto však zachováva jeho slovo, v tom je Božia láska naozaj dokonale. A podľa toho vieme, že sme v ňom. Kto hovorí, že ostáva v ňom, má aj sám žiť, ako žil on“* (1Jn 2,4- 6 SSV). Označovať sa menom JEŽIŠA KRISTA = vyhlasovať samého seba za reprezentanta Krista, za Jeho obraz! Ak tak nežijem – potom sa rúham Božiemu Menu, zneuctujem Ho, pošpiňujem Ho! A toto je tá najrozšírenejšia forma rúhania a súčasne najhoršia!

Buď sa teda kresťanmi nazývame – ale potom aj skutočne (slovami Jána) žime ako Kristus, konajme to, čo Kristus, „*aby [ľudia] videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*“ (Mt 5,16 SSV) – alebo dajme celému svetu okolo nás jasne najavo: Nie, ja kresťanom ešte nie som! Chodím síce do kostola, aj sa modlím, ale Krista nenasledujem, ešte som sa k tomu nerozhodol, nie som obrazom Krista, ani nereprezentujem Jeho Nevestu, Cirkev! Nehodnoťte Boha podľa mňa!

Pokiaľ sa ale kresťanmi pred svetom robíme – potom nimi aj budme! Majme na pamäti, že prijatím tohto mena nám bola zverená do starostlivosti a opatrovania Božia Češť.

- Malo by to byť prítomné v každom našom slove, vždy, keď hovoríme o Bohu. Už z našich slov by mal každý okamžite poznať, že hovoríme o Niekom, kto má našu najvyššiu úctu a koho Meno, ale aj všetko ostatné, čo sa Ho týka, s touto úctou, láskou a rešpektom aj vyslovujeme!

- A súčasne náš život a konanie musia byť také, aby ľudia oslavovali Boha za to, že sme kresťanmi – a nie aby sa rúhali a vysmievali a hovorili o kresťanoch ako o „babkách, ktoré len pred kostolom ohovárajú“ a pod. Keby to boli len slová zlomyseľníkov, mävli by sme nad tým rukou – ale my veľmi dobre vieme, koľko je na tom pravdy a koľkí „katolíci“ naozaj žijú podľa slov kardinála O'Feigha: „*Paddy Murphy chodil na sv. omšu a nikdy nevynechal nedeľu, ale Paddy Murphy šiel do pekla za to, čo robil v pondelok.*“

Žime teda tak, aby na Konci sme mohli aj o tejto „míne“ Pánovho Mena, nám zverenej, povedať: „*Pane, tvoja mína získala desať mín*“ (Lk 19,16 SSV) – a aby sme od Boha mohli na oplátku počuť: „*Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána!*“ (Mt 25,21 SSV). Amen!

Váš Inky